ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻEŃ
W MŁODZIEŻOWYM DOMU KULTURY W ŻYRARDOWIE

ZAGROŻENIE ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM

Opracowanie zawiera zasady postępowania w przypadku wtargnięcia napastnika na teren **placówki** oświatowej, jaką jest **Młodzieżowy Dom Kultury w Żyrardowie przy ul. Moniuszki 15.**

Procedury i wskazówki dotyczące zachowania dyrektora, nauczycieli i wszystkich pracowników w związku z zaistnieniem sytuacji zagrażającej zdrowiu i życiu ludzi, w tym zasady alarmowania o zdarzeniu oraz ogólne zasady funkcjonowania instytucji w sytuacji kryzysowej.

DEFINICJE

NAPASTNIK: osoba posługująca się bronią, która zabija lub próbuje zabić osoby znajdujące się na określonym obszarze, w obiekcie lub budynku.

ALARM: sygnał dźwiękowy informujący o wtargnięciu napastnika na określony teren, do obiektu lub budynku.

ALARMOWANIE: działanie mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do wszystkich osób pozostających na terenie placówki o wystąpieniu sytuacji kryzysowej - wtargnięciu uzbrojonego napastnika.

FORMA ALARMU: seria kilku jednosekundowych sygnałów dźwiękowych, lub ciągły sygnał ze zmieniającą tonacją który będzie różnił się w znaczący sposób od sygnału alarmowego pożarowego.

ŹRÓDŁA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH: syrena, dzwonek, gwizdek, megafon, radiowęzeł, itp.

ODWOŁANIE ALARMU: wyłącznie przez dyrektora lub osobę przez niego upoważnioną, bezwzględnie po kontakcie i uzgodnieniu z policjantem dowodzącym działaniami na miejscu zdarzenia.

POWIADOMIENIE: przekazywanie przy użyciu wszelkich dostępnych środków informacji, mających na celu poinformowanie właściwych służb i osób pozostających w strefie zagrożonej o możliwości wystąpienia zagrożenia, o jego wystąpieniu lub ustaniu.

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE: przekaz słowny za pomocą wszelkich dostępnych środków.

OGOLNE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW ALARMOWANIA

- Nad funkcjonowaniem systemu alarmowania na terenie placówki nadzór sprawuje dyrektor placówki.

- Sygnały alarmowe przekazywane są za pomocą syren alarmowych mechanicznych i elektronicznych. Syreny rozmieszczone są w punktach, z których uzyskuje się maksymalny zasięg słyszalności na terenie placówki. Wskazane jest montowanie w budynkach placówki odrębnej, prostej instalacji alarmowej składającej się z kilku, odpowiednio rozmieszczonych syren akustycznych uruchamianych ręcznie, przy wykorzystaniu przycisku. W takim przypadku zaleca się, aby dźwięk był jednoznacznie identyfikowany jako sygnał zagrożenia.

- Sygnał alarmowy w sytuacji wtargnięcia napastnika na teren placówki powinien wyraźnie odróżniać się od sygnału alarmowego wywoływanego zagrożeniem pożarowym.

- Decyzje o ogłoszeniu sygnału alarmowego lub komunikatu ostrzegawczego, w przypadku ujawnienia zagrożenia wynikającego z wtargnięcia uzbrojonego napastnika na teren placówki, podejmuje każdy przeszkolony i przygotowany do tego pracownik wówczas, gdy: takie zagrożenie zauważy, będzie miał podejrzenie, że takie zagrożenie może za chwile wystąpić lub informację o zagrożeniu otrzymał.

ZADANIA DYREKTORA PLACÓWKI

- Wyznaczenie miejsca zbiórki w bezpiecznej odległości od źródła zagrożenia, w miejscu niewidocznym z okien placówki.

- Wyznaczenie kierunku drogi ewakuacji - najlepiej od strony budynku, która nie posiada okien lub znajduje się za przeszkodą stałą, zza której nie widać zagrożonego budynku.

- W przypadku braku możliwości przeprowadzenia ewakuacji, wyznaczenie miejsca do schronienia się, zabarykadowania. Zaleca się, by odpowiednie pomieszczenia posiadały grube ściany, pełne i otwierające się na zewnątrz drzwi oraz były wyposażone w środki pierwszej pomocy - apteczki, środki łączności dające możliwości przesłania informacji na zewnątrz.

- Sprawdzanie, czy zasady postępowania w sytuacji zagrożenia są znane wszystkim pracownikom, czy klucze od drzwi ewakuacyjnych są w miejscu wyznaczonym, itp.

- Organizowanie przeszkolenia pracowników i służby ochrony budynku na wypadek ataku napastnika oraz ćwiczeń bądź instruktaży dla pracowników placówki, uczniów i dzieci.

- Ograniczenie osobom nieuprawnionym dostępu do dokumentów i planów sytuacyjnych placówki. Wszystkie te informacje powinny być udostępnione służbą porządkowym - Policji, Państwowej Straży Pożarnej itp.

- Systematyczne prowadzenie realistycznej oceny stanu zabezpieczeń przed uzbrojonym napastnikiem.

OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW PLACÓWKI ZWIĄZANE Z WPROWADZENIEM „ZASAD ALARMOWANIA I POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA"

- Zapoznanie się z rodzajami alarmów, komunikatów ostrzegawczych i sygnałów alarmowych, numerami telefonów służb ratowniczych i porządkowych.

- Ćwiczenie umiejętności posługiwania się technicznymi środkami alarmowania i powiadamiania oraz znajomość miejsca ich rozmieszczenia w danej placówce.

- Dysponowanie numerami telefonów do kierownika placówki (dyrektora, zastępcy dyrektora, innych osób funkcyjnych)

- Okresowe zapoznanie się z instrukcją przeciwpożarową, planami ewakuacji oraz innymi instrukcjami i planami dotyczącymi min. rozmieszczenia głównych wyłączników energii elektrycznej, hydrantów, systemów alarmowych oraz posiadanie umiejętności posługiwania się nimi w razie wystąpienia sytuacji kryzysowej.

POWIADAMIANIE SŁUŻB RATOWNICZYCH O WTARGNIĘCIU UZBROJONEGO NAPASTNIKA

1. Telefoniczne alarmowanie - wybranie numeru alarmowego 112 lub 997, po zgłoszeniu się dyżurnego operatora spokojnie i wyraźnie należy podać:

- Miejsce zdarzenia
- Rodzaj zdarzenia
- Informację o zagrożeniu życia i zdrowia ludzkiego
- Liczbę napastników
- Ilość i rodzaj broni (palna długa, krótka, nóż inne narzędzie ostre, urządzenie wybuchowe)
- Swoje imię i nazwisko
- Numer telefonu z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu Po powiadomieniu nie należy przerywać połączenia. Przyjmujący może zażądać dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.

2. Jeżeli sytuacja nagle się zmieni, należy o tym powiadomić operatora numeru 112 lub 997.

3. Po przybyciu na miejsce służb, jeżeli to możliwe, należy przekazać dodatkowe informacje, tj.:

- Ile osób opuściło budynek
- Ile osób zostało w budynku i na jakich poziomach

- Pokazać plany budynku i drogi ewakuacji
- Gdzie ostatnio był widziany agresor
- Czym przyjechał lub skąd przyszedł napastnik

ZASADY POSTĘPOWANIA OSOB PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE PLACÓWKI NA WYPADEK WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA

1. Ucieczka z zagrożonego rejonu, poza rejon zagrożenia.
2. Ewakuacja tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia z dala od źródła zagrożenia.

W przypadku zarządzenia ewakuacji:

- Zostaw wszystkie swoje rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują.
- Korzystaj z wyznaczonej drogi ewakuacji.
- Nie korzystaj z wind.
- Po drogach ewakuacyjnych poruszaj się szybko, unikaj blokowania ruchu, zatrzymywania się, czy też gwałtownego napierania na poruszających się z przodu.

Podczas ewakuacji:

- Zachowaj ciszę spokój, rozwagę.
- Udzielaj pierwszej pomocy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na Twoje bezpieczeństwo.
- Ostrzegaj o niebezpieczeństwie.
- W przypadku opadów deszczu, śniegu lub panującego zimna przeprowadź dzieci i młodzież do innego, wcześniej ustalonego obiektu.

Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:

- Zamknij drzwi.
- Zastaw drzwi ciężkim meblem, ławkami.
- Wyłącz wszystkie światła.
- Wyłącz/wycisz wszystkie urządzenia elektronicznej- połóż się na podłodze z dala od drzwi i okien.
- Zachowaj ciszę.

Podczas działań służb ratowniczych:

- Zachowaj spokój.
- Jeżeli nie jesteś pewien, że to służby ratownicze, nie otwieraj drzwi – służby zrobią to same.
- Stosuj się do wszystkich poleceń służb.
- Nie trzymaj nic w rękach.
- Nie zadawaj pytań podczas ewakuacji.
- Unikaj gwałtownych ruchów, alarmujących gestów itp.
- Poddaj się kontroli bezpieczeństwa.
- Jeżeli posiadasz istotne informacje o napastnikach lub ofiarach, przekaż je służbom ratowniczym.

- **WAŻNE NUMERY RATOWNICZE**

112 Centrum Powiadamiania Ratowniczego
999 Pogotowie Ratunkowe
998 Staż Pożarna
997 Policja
992 Pogotowie Gazowe

Wymienione materiały oraz zasady postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika na teren placówki oświatowej są rekomendowane i Akademię Obrony Narodowej oraz uzyskały pozytywną opinię Zespołu Zadaniowego - Stałej Grupy Eksperckiej, powołanej w ramach Międzyresortowego Zespołu do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych pod przewodnictwem Ministra Spraw Wewnętrznych RP.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA DLA OSÓB FUNKCYJNYCH I NAUCZYCIELI W SYSYTUACJACH KRYZYSOWYCH W PLACÓWCE

SPIS TREŚCI:

1. Procedura postępowania w przypadku ewakuacji placówki
2. Procedura postępowania w przypadku pożaru placówki
3. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego
4. Procedura postępowania po zakończeniu akcji

1. Procedura postępowania w przypadku ewakuacji placówki

1. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor placówki.
2. Niezwłocznie powiadamia wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanego odcinka.
3. W pierwszej kolejności ewakuowane są osoby z pomieszczeń zagrożonych.
4. W dalszej kolejności ewakuuje się osoby poczynając od najwyższej kondygnacji, ruch rozpoczynają osoby ograniczonych zdolnościach poruszania się, strumień ruchu zamykają osoby sprawne fizycznie.
5. Ewakuacja odbywa się zgodnie z opracowaną instrukcją organizacji i przebiegu ewakuacji.
6. Pomieszczenia na parterze w szczególnych przypadkach mogą być opuszczane przez okna.
7. Nauczyciel powinien uporządkować grupę w ten sposób, aby bezpośrednio za nim znajdowały się osoby najsłabsze fizycznie, grupę zamykają odpowiedzialni uczniowie, którzy mogą, w razie potrzeby, wesprzeć słabszych.
8. Nie należy bez potrzeby otwierać okien i drzwi.
9. pomieszczenia opuszczane nie powinny być zamykane na klucz
10. Po zakończeniu ewakuacji opiekun grupy zobowiązany jest do sprawdzenia listy obecności.
11. W razie podejrzenia, że ktoś mógł pozostać w strefie zagrożonej, należy powiadomić służby ratownicze.

2. Procedura postępowania w przypadku pożaru w budynku placówki

1. W sytuacji zagrożenia pożarem należy zachować przede wszystkim spokój, ocenić sytuację i podjąć działania zgodnie z obowiązującymi procedurami.
2. Jeżeli zauważy się pożar lub otrzyma informację o pożarze, należy natychmiast zaalarmować wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem oraz Państwową Straż Pożarną lub zadzwonić pod numer alarmowy 112.
3. Należy użyć ustalonego alarmu pożarowego sygnalizowanego przez dzwonek lub gwizdek (5 krótkich dzwonków).
4. O zdarzeniu należy poinformować natychmiast dyrektora placówki lub jego zastępcę.

5. Należy bezzwłocznie przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.

UWAGA!
Nie wolno gasić ognia, którego nie jest się w stanie opanować! Nie gasi się wodą urządzeń pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych!
6. Dyrektor zarządza ewakuację ze strefy zagrożonej. Ewakuacja odbywa się zgodnie z procedurami
7. Do przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.
8. Wszyscy pracownicy muszą bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
9. Dyrektor zleca pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu.
10. Jeżeli to możliwe, dyrektor poleca usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
11. Nie należy otwierać – bez wyraźnej potrzeby – drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem; dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
12. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, należy zachować szczególną ostrożność.
13. Nie należy wchodzić do pomieszczeń objętych pożarem, lecz jeśli to konieczne wchodząc trzeba zachować szczególną ostrożność, w zadymieniu poruszać się w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność. Aby nie stracić orientacji należy poruszać się wzdłuż ścian, poręczy; usta zasłonić np. wilgotną chustką.
14. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie należy stosować się do ich poleceń.
15. Dowódcę przybyłych jednostek należy powiadomić o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

3. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego
Wtargnięcie napastników do obiektu
1. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
2. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu – zwiększa szansę ich przetrwania).
3. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
4. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia - informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
5. Staraj się uspokoić dzieci - zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.

6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia: nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna, nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

UWAGA! Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.
8. Po zakończeniu akcji:

- sprawdź obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek - o braku któregokolwiek dziecka poinformuj Policję,
- nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
- prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

Użycie broni palnej na terenie placówki
W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:
1. Nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
2. Staraj się uspokoić dzieci.
3. Dopilnuj, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby dzieci wykonywały je spokojnie - gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych

UWAGA!
Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację:
Po opanowaniu sytuacji:

- upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
- zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych
- udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym, w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania
- zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

Zagrożenie bombowe

Symptomy wystąpienia zagrożenia:
Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.
1. Zainteresowania i uwagi wymagają:
- rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
- samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).

2. Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.
3. O swoich spostrzeżeniach poinformuj dyrektora placówki, dyrektor powiadamia odpowiednie służby: Straż Miejską lub Policję.

Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:
1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Straż Miejską, Urząd Miasta.
2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z procedurami
3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji placówki.

Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

4. Zawiadamiając policję dyrektor podaje następujące informacje:
- rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot),
- treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego;
- numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.

5. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

1. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor placówki lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Na miejsce zagrożenia incydentem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno - kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby", użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić placówkę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.)

Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

4. Zawiadamiając policję dyrektor podaje następujące informacje:
   - rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot),
   - treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego;
   - numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
5. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

1. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor placówki lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Na miejsce zagrożenia incydentem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno - kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby", użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić placówkę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.)

UWAGA! Poinstruuj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych - plecaków, reklamówek itp.

7. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
8. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
9. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj,
10. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym.
11. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu,
12. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.

UWAGA! Jeśli widzisz „bombę" to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

2. Zadzwoń pod jeden z merów alarmowych:
3. Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym - głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.
4. Powiadom o zagrożeniu personel placówki oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
5. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
6. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
7. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
8. Otwórz okna i drzwi.
9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
11. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń

Po wybuchu bomby:
1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych:
3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.
6. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń

4. Procedura postępowania po zakończeniu trwania kryzysu

1. Nauczyciele i pracownicy placówki/placówki po zakończeniu kryzysu zobowiązani są do zapewnienia wsparcia i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa. Specyficzne dla interwencji kryzysowej jest to, że należy ją podjąć niezwłocznie po wydarzeniu, tak szybko, jak to tylko możliwe.
2. W sytuacji kryzysowej dyrektor/wicedyrektor zobowiązany jest zwrócić się o pomoc psychologiczną do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i PCPR.
3. Wychowawca jest osobą towarzyszącą psychologowi/psychologom w jego/ w ich oddziaływaniu terapeutycznym. Inni pracownicy powinni być świadomi wagi tego problemu.
4. O czym opiekunowie powinni wiedzieć?

- należy ucznia wysłuchać
- dać uczniowi emocjonalne wsparcie ułatwiające emocjonalne odreagowanie
- przeciwdziałać tendencjom do zaprzeczania
- dokonać oceny dotychczasowych sposobów radzenia sobie
- szukać sprawdzonych strategii działania
- stworzyć plan pomocy.

5. Czego opiekunowie powinni unikać:
- pocieszania
- dawania rad
- pouczania
- tłumienia reakcji emocjonalnych(np. zdania typu: "będzie dobrze", "nie płacz już", „uspokój się")
- pospieszania w działaniu
- wymuszania szybkich decyzji
- zbyt szybkiego podawania leków uspokajających.

6. Normalna reakcja na sytuację kryzysową jest reakcją tzw. stresu traumatycznego - to zespół zachowań, reakcji emocjonalnych i myśli związanych z wydarzeniem traumatycznym. Za czas trwania tej reakcji jako normalnej, przyjmuje się okres uczestnictwa w zdarzeniu kryzysowym do około 6 miesięcy po nim.

7. Wtedy uczniowie mogą:
- unikać rozmów o zdarzeniu lub nadmiernie się na nim koncentrować
- mieć nawracające, natrętne wspomnienia, bawić się w sytuację traumatyczną
- miewać koszmary senne
- doświadczać negatywnych emocji w sytuacjach związanych ze wspomnieniem traumy
- „nic nie pamiętać" – psychologiczna amnezja

8. Ponadto można u nich zaobserwować spadek zainteresowań, regres w rozwoju, poczucie wyobcowania, strach przed planowaniem przyszłości, nadwrażliwość na bodźce, wspomnienia napadowe wywołane przez bodziec podobny, zaburzenia zachowania (agresja, picie alkoholu, palenie papierosów, obgryzanie paznokci itp.)

9. Aby normalna reakcja na kryzys nie przerodziła się w chroniczną - nauczyciele, wychowawcy powinni zadbać o pomoc psychologa, tworzyć klimat umożliwiający mówieniu o rzeczach trudnych, zapewnić dzieciom/młodzieży możliwość powrotu do normalnych zajęć i rytmu dnia, nie bagatelizować ich przeżyć, dawać jasne wytłumaczenia sytuacji, być z dziećmi/młodzieżą.

PIERWSZA POMOC - OCENA MIEJSCA ZDARZENIA
RKO- RESUSCYTACJA KRĄŻENIOWO ODDECHOWA

Ocena miejsca zdarzenia:
1. Przed podejściem do poszkodowanego, zabezpiecz miejsce zdarzenia.
2. Zapewnij bezpieczeństwo sobie, poszkodowanemu i świadkom zdarzenia, (załóż rękawiczki, okulary ochronne, wystaw trójkąt ostrzegawczy itp.)
3. Oceń co się stało, ilu jest poszkodowanych i jaka pomoc może być potrzebna.

Ocena wstępna poszkodowanego - Oceń świadomość:
1. Poszkodowany przytomny,
2. Poszkodowany reaguje na głos,
3. Poszkodowany reaguje na bodziec bólowy,
4. Poszkodowany nieprzytomny, nie reaguje na bodźce,

Skontroluj Jamę Ustną (ciało obce), schemat ABC:
A- udrożnij drogi oddechowe (manewr czoło- żuchwa)
B- sprawdź oddech trzema zmysłami (słyszę, widzę, czuję) Przez 10 sekund.
C- jeżeli poszkodowany nie oddycha lub oddycha nieprawidłowo i nie ma oznak krążenia, rozpocznij resuscytacje krążeniowo-oddechową (najlepiej z wykorzystaniem AED) - sprawdź oddech trzema zmysłami (słyszę, widzę, czuję) przez 10 sekund.

RKO- RESUSCYTACJA KRĄŻENIOWO ODDECHOWA: 30x2
- 30 UCIŚNIĘĆ KLATKI PIERSIOWEJ, na głębokość 5-6 cm z częstotliwością 100-120/min,
2 ODDECHY RATOWNICZE, wtłaczaj powietrze (przez 1s) w drogi oddechowe do uniesienia się klatki piersiowej poszkodowanego.
W przypadku obawy o brak zabezpieczenia, lub przy ranach twarzy, istnieje możliwość całkowitej rezygnacji z oddechów ratowniczych.
CYKL RATOWNICZY powtarzaj do przyjazdu zespołu ratownictwa medycznego.

BRAK ODDECHU U DZIECKA LUB OSOBY PODTOPIONEJ:
-Rozpocznij Resuscytację krążeniowo - oddechową (RKO) od 5 oddechów ratowniczych. Następnie prowadź RKO według algorytmu **30x2**

PRAWIDŁOWE WEZWANIE POMOCY – NUMER ALARMOWY-112
Podstawowe informacje jakie powinniśmy przekazać dzwoniąc pod nr alarmowy to:
- Podać dokładny adres z nazwą miejscowości, co się stało,
- Rodzaj zdarzenia, liczbę osób poszkodowanych, stan poszkodowanego,
- Swoje nazwisko i numer telefonu,

PAMIĘTAJ !!!
Nigdy nie rozłączaj się jako pierwszy, dyspozytor może zadać Tobie dodatkowe pytania oraz instruować w zakresie udzielania pierwszej pomocy do momentu przyjazdu zespołu ratownictwa medycznego.
Wezwanie pomocy - Rozmowa z dyspozytorem nr alarmowego-112
O czym należy pamiętać i dla czego w tej kolejności? – Miejsce zdarzenia

W przypływie silnych emocji bywa tak, że osoby dzwoniące pod numer alarmowy w pierwszej kolejności podają wszystko inne oprócz adresu/lokalizacji zdarzenia, lub robią to na samym końcu. To może jednak skutkować wydłużeniem czasu reakcji i dojazdu służb, a w konsekwencji zaważyć na życiu Twoim lub osób poszkodowanych. Dlatego miejsce zdarzenia należy wskazać na samym początku.
Innym powodem, dla którego w pierwszej kolejności należy podać miejsce zdarzenia, jest ryzyko przerwania połączenia telefonicznego. Powodów może być wiele, np. rozładowanie baterii w telefonie, problemy z zasięgiem, utrata przytomności, niespodziewany atak na Ciebie lub cokolwiek innego, co może spowodować, że nie będziesz w stanie dokończyć rozmowy.
Ważną informacją oprócz adresu jest również nazwa miejscowości zwłaszcza w przypadku zdarzeń masowych. W skutek dużej liczby dzwoniących pod numery alarmowe, może dojść do zablokowania centrali i automatycznego przekierowania połączenia do dyżurnych lub operatorów w innych miastach. Może to doprowadzić do paradoksalnej sytuacji wysłania pomocy tam, gdzie nie była ona potrzebna.
Może się zdarzyć tak, że miejsce zdarzenia nie ma adresu. Wtedy podaj punkty charakterystyczne, które mogą ułatwić lokalizację miejsca, np.: most, wiadukt, kościół, zbiornik wodny, kierunek ruchu, nr słupka kilometrowego przy drodze, itp.
Rozmowę z dyżurnym operatorem (dyspozytor) numeru alarmowego możesz rozpocząć np. od słów: „Proszę o pomoc w (podaj nazwę miasta) przy ulicy..."

Powód wezwania

Jeżeli już poinformowaliśmy o tym, gdzie doszło do zdarzenia, wówczas krótko i zwięźle opisujemy co się stało, oraz przekazujemy inne istotne dla służb informacje. Przede wszystkim należy podać takie informacje jak: stan oraz liczbę osób poszkodowanych, źródło zagrożenia, ilość napastników, etc. Pamiętaj również o tym, by odpowiadać na zadawane przez dyspozytora pytania. Ten etap rozmowy jest istotny dla oceny sytuacji i skierowania w miejsce zdarzenia odpowiednich sił i środków.

Nazwisko i numer telefonu

Informacje te nazywam „opcjonalnymi". Nie są one niezbędne, aby w dane miejsce wysłano pomoc, jednak dla służb mogą okazać się przydatne, zwłaszcza jeżeli mają problem z odnalezieniem adresu lub potrzebują dodatkowych informacji. W przypadku służb pogotowia ratunkowego odmowa podania tych danych może zostać zinterpretowana przez dyspozytora jako głupi żart. Z kolei dzwoniąc na policję możemy pozostać anonimowi - interwencja i tak zostanie podjęta.

Inne ważne rzeczy, o których należy pamiętać

1. Pod numer alarmowy dzwoń tylko jeżeli jesteś uczestnikiem lub świadkiem zdarzenia.
2. Dyspozytor widzi numer z którego dzwonisz, nawet jeżeli jest on zastrzeżony.
3. Kiedy dzwonisz na numer alarmowy z telefonu komórkowego nie mając zasięgu lub karty SIM, wówczas przydzielony jest Ci numer tymczasowy - ale dyspozytor nie jest w stanie oddzwonić na taki numer.
4. Pytanie dyspozytora o numer telefonu z jakiego dzwonisz służy weryfikacji zgłoszenia.
5. Połączenia z numerami są rejestrowane, a zapisy archiwizowane.
6. Wprowadzenie w błąd i bezzasadne połączenia z numerami alarmowymi są karane.
7. W przypadku zgłoszenia zdublowanego dyspozytor po wysłuchaniu informacji o zdarzeniu przerwie rozmowę, by nie blokować numeru alarmowego.
8. Nie rozłączaj się i czekaj na instrukcje od osoby z którą rozmawiasz.
9. Jeśli sytuacja uległa zmianie niezwłocznie powiadom o tym dyspozytora numeru alarmowego.
10. Staraj się nie korzystać z telefonu do momentu przyjazdu służb.
11. Nie odkładaj słuchawki, jeśli niechcący wybierzesz numer alarmowy! Powiedz, że to pomyłka.
12. Przeciętny czas rozmowy z dyspozytorem numeru alarm. nie przekracza 60-90 sek.

Najpopularniejsze telefony alarmowe w Polsce

112: Ogólny numer alarmowy
999: Pogotowie Ratunkowe
998: Straż Pożarna
997: Policja
991: Pogotowie Energetyczne
992: Pogotowie Gazowe 993:
Pogotowie Ciepłownicze
994: Pogotowie Wodno - kanalizacyjne
998: Telefon zaufania
986: Straż Miejska

CYBERPRZEMOC

Cyberprzemoc - jest to świadome działanie człowieka mające na celu krzywdzenie emocjonalne drugiego człowieka lub grupy osób wykorzystując do tego celu stron internetowych lub telefonu komórkowego.

W przeciwieństwie do przemocy fizycznej, cyberprzemoc nie zostawia śladów na ciele ofiar. Jest to forma przemocy psychicznej której nie widać gołym okiem. Osoby które doświadczyły cyberprzemocy czują się zranione, ośmieszone często poniżone i bardzo przeżywają to co ich spotkało. Pojawia się u nich strach, wstyd,

bezradność, upokorzenie co w skrajnych warunkach prowadzi do samookaleczeń lub myśli samobójczych.

Szczególnie wrażliwą grupą społeczną na tego rodzaju przemoc są dzieci. W dzisiejszych czasach życie społeczne prowadzone jest bardzo często za pośrednictwem różnego rodzaju komunikatorów społecznych. Zarówno dorośli jak i dzieci często tworzą grupy społecznościowe na których wymieniają się różnego rodzaju informacjami. Jednocześnie ta forma komunikowania rodzi możliwości „anonimowości" co może prowadzić i często prowadzi do nadużyć. Oczywiście ta anonimowość jest złudna ponieważ wszystko co robimy w sieci, czyli jakie oglądamy strony, jakie wrzucamy treści, zdjęcia zostaje rejestrowane i pozostawia ślad działalności poszkodowanego. Dzisiaj namierzenie adresu IP, oraz ustalenie użytkownika jest bardzo proste. Nawet jeżeli podamy fałszywe dane to pozostaje informacja z jakiego nośnika te treści wypływają.

Problem polega na tym że o ile dorośli posiadają wiedzę z zagrożeń i odpowiedzialności płynącej z posługiwaniu się Internetem, o tyle dzieci już tej świadomości nie mają lub mają ją w bardzo małym stopniu. Dla tego często wykorzystują wszelkiego rodzaju nośniki elektroniczne (telefony, tablety, komputery) do wyrażania swoich opinii, do zawiązywania nowych znajomości. Często próbując się przebić, wyróżnić pokazać swoją inność, dojrzałość wrzucają w sieci swoje zdjęcia często w dwuznacznych pozycjach emanując swoją seksualność myśląc że w ten sposób zostaną odebrane jako dojrzałe i atrakcyjne. Nie zdając sobie sprawy że w ten sposób ściągają na siebie olbrzymie niebezpieczeństwo. Ponieważ różnego rodzaju przestępcy, gwałciciele szukają swoich ofiar poprzez strony internetowe i komunikatory społeczne. Należy wiedzieć że w sieci każdego rodzaju zdjęcie lub nasze poglądy zostają poddawane ocenie. Zawsze znajdzie się ktoś kto będzie mieć odmienne zdanie i o ile jest to merytoryczna forma dialogu to nie ma nic w tym złego, lecz często zostajemy krytykowani i druga strona wykorzystuje swoją „anonimowość" do tego żeby nas krzywdzić poniżyć, zastraszyć czy upokorzyć., lub przyciągniemy uwagę osób które będą chciały nas skrzywdzić.

Najczęściej osoby stosujące cyberprzemoc mają na celu przesyłanie i rozsyłanie treści mających ośmieszyć, obrazić, wystraszyć lub poniżyć inną osobę.
- podszywają się pod kogoś na portalach społecznościowych, blogach, e-mail lub innych komunikatorach internetowych
- włamują się na konta pocztowe lub społecznościowe
- publikują i rozsyłają nagrania audiowizualne, zdjęcia robione bez zgody najczęściej z ukrycia, które mają nas ośmieszyć lub wprowadzić w zakłopotanie
- rozsyłają informacje o kimś bez jego zgody szczególnie których treści mogą być krzywdzące dla tej osoby - tworzą obraźliwe na kogoś temat strony lub zakładają blogi społecznościowe na których w wulgarny sposób krytykują inne osoby - piszą obraźliwe komentarze na forach i portalach społecznościowych

W obliczu takiej formy agresji osoby wrażliwe, a szczególnie dzieci, nastolatkowie nie są w stanie samemu poradzić sobie i dla tego potrzebują wsparcia dorosłych.

Prawa i obowiązki:

- Jeśli jesteś ofiarą cyberprzemocy masz prawo i obowiązek się bronić oraz dochodzić swoich praw wykorzystując obowiązujące przepisy prawne.
- Nikt nie ma prawa krzywdzić drugiej osoby. Każdy kto dopuszcza się czynu zabronionego prawem podlega karze grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności.
- Każdy kto jest świadkiem przemocy lub posiądzie wiedzę o czynie zabronionym ma obowiązek powiadomić stosowne służby instytucje, osoby dorosłe, rodziców lub opiekunów.
- Osoby które pozostają bierne lub z bagatelizują takie informacje stają się w świetle prawa współodpowiedzialne za przestępstwo.
- Osoby nieletnie dopuszczające się czynów zabronionych prawem w tym cyberprzemocą odpowiadają przed sądem rodzonym. Rodzice oraz opiekunowie ponoszą prawną odpowiedzialność za czyny nieletnich dzieci.

KARTA PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA O ZAGROŻENIU

POLE	OPIS / WPIS
Data i godzina przyjęcia zgłoszenia	
Osoba przyjmująca zgłoszenie	
Forma zgłoszenia	telefon / e-mail / wiadomość elektroniczna / ustnie / inna
Dane nadawcy lub numer telefonu	
Dokładna treść zgłoszenia	
Wskazane miejsce zagrożenia	
Deklarowany czas zdarzenia	
Cechy rozmówcy / nadawcy / inne ustalenia	
Osoby powiadomione	
Decyzje podjęte niezwłocznie po zgłoszeniu	

Data i podpis osoby sporządzającej: .....

WZÓR NOTATKI SŁUŻBOWEJ PO ZDARZENIU

ELEMENT NOTATKI	TREŚĆ / USTALENIA
Data, godzina i miejsce zdarzenia.	
Osoba sporządzająca notatkę.	
Opis zdarzenia – przebieg, okoliczności, moment ujawnienia zagrożenia.	
Podjęte działania – alarmowanie, ewakuacja, lockdown, powiadomienie służb, zabezpieczenie miejsca.	
Dane o osobach poszkodowanych, rannych lub wymagających wsparcia.	
Dane o świadkach zdarzenia.	
Informacje przekazane służbom oraz osobom funkcyjnym.	
Wnioski organizacyjne i zalecenia do aktualizacji procedur.	
Załączniki – wydruki wiadomości, zdjęcia, wykaz obecności, inne dokumenty.	

Data i podpis osoby sporządzającej: .....

WYKAZ NUMERÓW RATOWNICZYCH

112 Centrum Powiadamiania Ratowniczego
999 Pogotowie Ratunkowe
998 Staż Pożarna
997 Policja
992 Pogotowie Gazowe